

JAARVERSLAG 2021

VOORWOORD

Graag bied ik u het jaarverslag 2021 van de rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand aan. Het is een jaarverslag geworden in een opmaak en met een logo dat u hopelijk inmiddels bekend voorkomt. In het vorige jaarverslag is aandacht geschonken aan de coronapandemie. Lang was er de hoop dat deze pandemie niet zou voortduren, maar helaas heeft deze ook in 2021 haar tol geëist, soms leek het voorbij, maar dan volgde toch weer een nieuwe piek. Dat alles was ook merkbaar in onze rekenkamercommissie. Net als in het vorige jaarverslag wil ik dat samenvatten in één zin. En die luidt dat het onvermijdbaar was dat de coronapandemie doorwerking heeft gehad in uw en onze werkzaamheden: fysiek vergaderen werd bijna steeds digitaal vergaderen, grote bijeenkomsten werden kleine bijeenkomsten, bijeenkomsten in theateropstelling of helemaal geen bijeenkomsten, er was de 1,5 meter, er waren mondkapjes, afspraken maken was lastiger, deadlines werden moeilijker haalbaar, contacten minder. Wat echter overheerst, is tevredenheid over wat er allemaal wel kon en dat is grotendeels te danken aan de coöperatieve en vaak ook creatieve houding vanuit uw negen gemeenten.

De samenwerking met raden, colleges en ambtelijk apparaat van de negen gemeenten van “onze” rekenkamercommissie hebben wij als prettig en vooral constructief ervaren, wederom! En dus is veel van wat wij van plan waren te doen ook gelukt. Waar dat niet helemaal kon, leest u verderop in dit verslag, ook de reden ervan. Bij het schrijven van dit voorwoord was er net wat ophef over het niet hebben van een rekenkamer in sommige gemeenten; gelukkig speelt die discussie bij ons niet.

De onderwerpen die we in 2021 hebben onderzocht waren heel uiteenlopend: van schuldhulpverlening in Nijkerk tot het doelgroepenvervoer in Zeewolde. We zijn blij dat de gemeenteraden de rapporten uitgebreid behandelen en dat ook nieuwe onderwerpen aangedragen worden die lokaal relevant zijn.

In 2021 hebben we afscheid genomen van onze twee langzittende leden: Ine van de Vlied en Joost Scheltinga. Op prettige wijze is - ook in aanwezigheid van de griffiers - afscheid van hen genomen na een lang lidmaatschap (allebei zo'n 15 jaar lid); zij zijn opgevolgd door Jolanda Versteegh en Jan Doorakkers, personen met een rijke ervaring, die moeiteloos hun werkzaamheden zijn gestart.

Met vriendelijke groet,

Jan van Zomeren

Voorzitter Rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand

Rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand.

I. INLEIDING

De Rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand is net als alle andere rekenkamercommissies in ons land onafhankelijk en heeft ten doel de gemeenteraad te ondersteunen bij zijn kaderstellen- de en controlerende rol. Wij toetsen – uiteraard op onderdelen – het beleid dat door het gemeentebestuur wordt gevoerd op doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid. Met onze onderzoeksrapporten willen wij bijdragen aan de effectiviteit en efficiency van de gemeenten.

De rekenkamercommissie draagt bij aan het afleggen van reken- schap (verantwoording) door de gemeenteraad aan de inwoners, onder andere doordat de rapporten in het openbaar besproken worden. Via persberichten, die met regelmaat worden geplaatst in de lokale media, en de website geeft de rekenkamercommissie bekendheid aan haar bestaan, werkwijze en producten.

De rekenkamercommissie werkt voor negen gemeenten te weten Barneveld, Bunnik, Bunschoten, Nijkerk, Leusden, Renswoude, Scherpenzeel, Woudenberg en Zeewolde. Deze gemeenten liggen in drie provincies: Gelderland, Utrecht en Flevoland. De samenwerking is vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst met alle negen deelnemende gemeenten. Alle raden hebben de overeenkomst afzonderlijk vastgesteld.

De rekenkamercommissie bestaat uit een voorzitter en vier leden. De commissie wordt ondersteund door twee parttime ambtelijk secretarissen/onderzoekers (in totaal 1,2 fte). Zij nemen ook de uitvoering van een deel van het onderzoeksprogramma voor hun rekening. De samenstelling van de rekenkamercommissie zoals die in 2021 was, staat in onderstaand kader. Een overzicht van de nevenactiviteiten van de rekenkamerleden vindt u in bijlage 1.

SAMENSTELLING VAN DE REKENKAMERCOMMISSIE

De heer drs. Jan van Zomeren (voorzitter) was 12,5 jaar burgemeester in de gemeenten Heumen en Gemert-Bakel. Daarvoor was hij bestuurssecretaris bij een politieregio en plaatsvervangend kabinetschef van de Commissaris van de Koningin in twee provincies. Ook was hij statenlid in Gelderland en raadslid in de gemeente Amerongen. Nu vervult hij enkele bestuursfuncties, o.a. vice-voorzitter RvT Stichting Kasteel Amerongen en voorzitter NFVM (Nederlandse Federatie van Vrienden van Musea). Ook is hij betrokken bij activiteiten met betrekking tot Srebrenica.

Mevrouw ir. Ine van de Vlierd EMFC RC (lid/plaatsvervangend voorzitter) heeft na een studie Technische Bedrijfskunde en een postdoctorale opleiding tot Controller diverse functies vervuld bij een gemeente. Momenteel is zij werkzaam als strategisch financieel adviseur bij een gemeente. Zij is tot 21 april 2021 lid geweest van de rekenkamercommissie.

De heer dr. Mark Pen (lid/plaatsvervangend voorzitter) is hoofd onderzoekbeleid bij de Universiteit Utrecht. Eerder was hij strateeg bij een grote gemeente, plaatsvervangend griffier, (wetenschappelijk) onderzoeker, consultant en lid van een gemeentelijke rekenkamercommissie.

De heer drs. Herbert ter Beek MPM (lid) is algemeen en bedrijfseconoom en Master of Public Management. Hij is eigenaar-adviseur van een economisch beleidsonderzoeks- en adviesbureau en was zes jaar lid van een andere rekenkamercommissie.

De heer drs. Jan Doorackers (lid) is zelfstandig adviseur op ruimtelijk-economisch gebied. Daarvoor was hij onder andere directeur van een middelgroot adviesbureau en lid van een gemeentelijke rekenkamercommissie. Hij is sinds 21 april 2021 lid van de rekenkamercommissie.

De heer dr. Joost Scheltinga (lid) heeft zowel ervaring in het bedrijfsleven, als bij de overheid en de universitaire onderzoeksweld. Hij is lid van de gemeenteraad van de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Hij is tot 21 april 2021 lid geweest van de rekenkamercommissie.

Mevrouw drs. Jolanda Versteegh (lid) is bestuurskundige en maakt deel uit van diverse raden van toezicht van stichtingen en bv's in de zorg. Daarnaast werkt zij als zelfstandig onderzoeker en is lid van een andere gemeentelijke rekenkamer. Voorheen is zij actief geweest als consultant bij een adviesbureau en in financiële managementfuncties bij de lokale overheid. Zij is sinds 21 april 2021 lid van de rekenkamercommissie.

Mevrouw ir. Ingrid Spoor werkt sinds 2011 als secretaris/onderzoeker bij de rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand. Daarvoor heeft zij bij een andere gemeente gewerkt als secretaris van de rekenkamercommissie. Ook is zij werkzaam geweest als planning en control adviseur bij Wageningen UR. Sinds januari 2021 is ze ook parttime secretaris van de rekenkamer van Wageningen.

Mevrouw Marjolein Barel MSc werkt sinds juli 2020 als secretaris/onderzoeker bij de rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand. Na haar studie internationale ontwikkelingsstudies heeft zij eerst in het buitenland en bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten gewerkt. Daarna was zij secretaris/onderzoeker bij de rekenkamercommissie van een andere gemeente.

2. WAT WILDEN WE BEREIKEN?

2.1 ONDERZOEK

De belangrijkste taak van de rekenkamercommissie is het uitvoeren van onderzoeken naar het door het gemeentebestuur gevoerde beleid voor een geselecteerd beleidsterrein. Het gaat in de onderzoeken om:

- Doeltreffendheid: zijn de beoogde doelen en effecten van het beleid ook daadwerkelijk behaald?
- Doelmatigheid: zijn de nagestreefde beleidsdoelen tegen zo gering mogelijke inzet van middelen bereikt?
- Rechtmatigheid: voldoet de uitvoering aan de wettelijke kaders en regelgeving?

Meestal heeft het onderzoek betrekking op beleid dat al uitgevoerd is, het zogeheten ex-post onderzoek. Het kan ook voorkomen dat de rekenkamercommissie ex-ante onderzoek uitvoert. Dergelijke onderzoeken vinden voorafgaand aan de invoering van beleid plaats. In zo'n onderzoek worden bijvoorbeeld de neveneffecten of de uitvoerbaarheid van de beleidsvoornemens onderzocht.

Een deel van de onderzoeken voert de rekenkamercommissie zelf uit. Voor een ander deel huurt de rekenkamercommissie externe deskundigheid in.

Daarnaast voert de rekenkamercommissie ook onderzoeken uit samen met rekenkamercommissies van andere gemeenten (die niet tot het samenwerkingsverband van rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand horen). Ook nemen we, als gemeenten dat willen, deel aan de Doe-mee onderzoeken van de landelijke vereniging van rekenkamers, de NVRK.

De rekenkamercommissie wil met haar onderzoeksrapporten leren en verbeterprocessen stimuleren - zodat de gemeenten effectiever en efficiënter kunnen werken - en de rol van de raad ondersteunen en versterken. Hiertoe doet zij aanbevelingen aan de gemeenteraad.

Ongeveer drie jaar na het uitbrengen van het onderzoeksrapport kijkt de rekenkamercommissie vervolgens wat er gebeurd is met de aanbevelingen die de raad overgenomen heeft. Zo'n doorwerkingsonderzoek doen wij om de raden te informeren over de implementatie van de aanbevelingen. Daarnaast is het een kwaliteitstoets voor de rekenkamercommissie zelf, aangezien we kijken in hoeverre de aanbevelingen ook daadwerkelijk opgevolgd konden worden.

Incidenteel kan de rekenkamercommissie na overleg met een afvaardiging van de gemeenteraad (zoals een auditcommissie of begeleidingscommissie) besluiten om een doorwerkingsonderzoek niet uit te voeren. Bijvoorbeeld omdat men van mening is dat het beschikbare onderzoeksbudget beter gebruikt kan worden voor nieuw onderzoek of omdat een onderwerp niet meer actueel is of omdat bekend is dat aan alle aanbevelingen is voldaan. Dit kan bijvoorbeeld van toepassing zijn bij de kleinere gemeenten, omdat zij een beperkter onderzoeksbudget hebben.

2.2 REKENSCHAP

De rekenkamercommissie draagt bij aan het afleggen van verantwoording (rekenschap) van de gemeenteraad aan de inwoners. De rapporten zijn openbaar en toegankelijk voor zowel de gemeenteraden als voor de inwoners en organisaties. Als de resultaten van een onderzoek de belangen van de gemeente kunnen schaden, kan besloten worden om de resultaten wel te delen met de raad en het college, maar om de resultaten niet verder openbaar te maken. Met haar onderzoeksrapporten wil de rekenkamercommissie het publieke debat in de gemeenten stimuleren en daaraan bijdragen door het toelichten van de onderzoeksrapporten tijdens openbare vergaderingen van de raad(scommissies).

Door middel van nieuwsbrieven, persberichten, LinkedIn, en de website www.rkvalleienveluwerand.nl geeft de rekenkamercommissie bekendheid aan haar werkwijze en activiteiten. De communicatie van de rekenkamercommissie richt zich zowel op de gemeenteraden, de colleges en ambtelijke organisaties, als op de inwoners en organisaties uit de negen betrokken gemeenten; soms ook daarbuiten.

Onze producten bieden wij digitaal aan, daarbij rekening houdend met de internationale digitale toegankelijkheidseisen, zodat onze informatie ook toegankelijk is voor mensen met een functiebeperking, zoals blinden en slechtzienden. De informatie is daardoor overigens digitaal ook beter leesbaar voor mensen zonder beperkingen.

3. WAT HEBBEN WE GEDAAN?

3.1 INVENTARISEREN ONDERZOEKSONDERWERPEN

Hoewel de rekenkamercommissie onafhankelijk is, staan wij open voor verzoeken van de gemeenteraden en inwoners en willen we een onderzoek graag afstemmen op de behoefte van de gemeenteraden. De rekenkamercommissie gebruikt criteria waaraan een onderwerp moet voldoen. Voor aanvang van het onderzoek, maar ook tussentijds, vindt afstemming plaats over onderzoeksonderwerpen, onderzoeksvorstellen en de voortgang van het onderzoek. Alle gemeenten in ons samenwerkingsverband hebben een raadscommissie, auditcommissie of een vergelijkbare commissie, waar de afstemming met de rekenkamercommissie plaatsvindt. Een afvaardiging van de rekenkamercommissie is bij de betreffende vergaderingen in 2021 aanwezig geweest.

3.2 ONDERZOEK

ONDERZOEKEN

In 2021 hebben wij vijf onderzoeken afgerond. De eindrapporten van de afgeronde onderzoeken zijn aangeboden aan de betreffende gemeenteraden en zijn gepubliceerd op de website Rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand | Rekenkamer (rkvalleienveluwerand.nl). Daarnaast waren er in 2021 nog acht lopende onderzoeken en drie lopende doorwerkingsonderzoeken. Deze zullen we in 2022 afronden (zie hiervoor ook het jaarplan 2022 van de rekenkamercommissie op de website). Hiernaast staat een overzicht van alle onderzoeken in 2021.

AFWIJKING JAARPLAN 2021

De onderzoeksactiviteiten wijken beperkt af ten opzichte van het jaarplan 2021. Voor de gemeente Barneveld, Bunschoten, Nijkerk, Woudenberg en Scherpenzeel zijn zoals gepland nieuwe onderzoeken gestart. Daarnaast zijn er extra onderzoeken gestart in Bunnik en Zeewolde. In Bunnik betreft het een onderzoek naar de schuldhulpverlening. Voor dit onderzoek zijn we gevraagd om mee te doen met de rekenkamercommissie van De Bilt, Zeist en Utrechtse Heuvelrug. Voor Zeewolde is een gezamenlijk onderzoek naar Meerinzicht uitgevoerd met de rekenkamercommissie Ermelo-Harderwijk. Naast deze extra onderzoeken hebben we meegedaan met een groot landelijk onderzoek naar de Wob (Wet openbaarheid van bestuur). Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de overkoepelende vereniging van rekenkamers en rekenkamercommissies, de NVRR. In totaal hebben 93 rekenkamers meegedaan met dit onderzoek. Zes gemeenten uit ons samenwerkingsverband hebben meegedaan: Barneveld, Bunnik, Bunschoten, Nijkerk, Scherpenzeel, Woudenberg. De resultaten van dit grote onderzoek verwachten we in het tweede kwartaal van 2022.

Van de zeven geplande doorwerkingsonderzoeken zijn drie eind 2021 nog niet afgerond. Twee zijn er doorgeschoven naar 2022 en van twee onderzoeken is besloten - in overleg met de betreffende auditcommissies - om deze niet uit te voeren.

AFGERONDE ONDERZOEKEN IN 2021

DOORWERKING KWALITEIT RAADSVORSTELLEN EN WERKWIJZE RAAD

Barneveld

In januari is de gemeenteraad via een brief geïnformeerd over de bevindingen uit dit doorwerkingsonderzoek. In dit onderzoek is nagegaan hoe de aanbevelingen uit het onderzoek naar de kwaliteit van de raadsvoorstellen en werkwijze van de gemeenteraad (in 2016) zijn opgevolgd. De rekenkamercommissie concludeert dat de aanbevelingen zijn opgevolgd, zij het dat een deel daarvan pas recent is opgepakt.

SCHULDHULPVERLENING

Nijkerk

In april is het onderzoek in Nijkerk naar de schuldhulpverlening aangeboden aan de gemeenteraad van Nijkerk. Uit het onderzoek komt naar voren dat de gemeente, uitvoeringsorganisatie PLANgroep en vrijwilligersorganisatie veel doen om schulden bij inwoners in een vroeg stadium op te sporen en hen uit de schulden te helpen. Omdat het beleid niet meer aansluit bij de dagelijks praktijk en uitvoering is het niet meer actueel. Er is een groot aanbod van hulp in Nijkerk door verschillende organisaties. Dat is mooi, maar leidt soms tot overlap en bij inwoners tot onduidelijkheid waar ze terecht kunnen met hun vraag. De rekenkamercommissie heeft een aantal aanbevelingen gedaan, die positief door de gemeenteraad van Nijkerk zijn ontvangen.

EVALUATIE COÖPERATIE 'DE KLEINE SCHANS'

Woudenberg

In mei heeft de rekenkamercommissie het onderzoek naar De Kleine Schans in Woudenberg afgerond en openbaar gemaakt. De Kleine Schans is een coöperatie, die de gemeentelijke taken binnen het sociaal domein uitvoert. Binnen de coöperatie werken diverse partners en de gemeente samen. Uit het rekenkameronderzoek is gebleken dat De Kleine Schans een laagdrempelige voorziening is voor inwoners en dat er goed samengewerkt wordt binnen de Kleine Schans. Wel adviseert de rekenkamercommissie om doelen van de gemeente en De Kleine Schans beter op elkaar te laten aansluiten en duidelijker te rapporteren over het bereiken van de doelen.

DOELGROEPENVERVOER

Zeewolde

In november is het onderzoek naar doelgroepenvervoer in Zeewolde aangeboden aan de gemeenteraad. In dit onderzoek is gekeken naar de regiotaxi en het leerlingenvervoer. Het blijkt dat de gemeente Zeewolde deze vormen van vervoer goed organiseert en uitvoert. Ook blijkt dat inwoners die er gebruik van maken over het algemeen tevreden zijn.

MEERINZICHT

Zeewolde

In december is het onderzoek naar Meerinzicht afgerond en aangeboden aan de gemeenteraden van Zeewolde, Ermelo en Harderwijk. Dit onderzoek naar het samenwerkingsverband Meerinzicht is gezamenlijk uitgevoerd met de rekenkamercommissie Ermelo-Harderwijk. Meerinzicht voert voor de drie betreffende gemeenten bedrijfsvoeringstaken uit en taken in het sociaal domein. Uit het onderzoek blijkt dat Meerinzicht voldoet aan verwachtingen van de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde. Maar de gemeenten kunnen het werk van Meerinzicht lastig bijsturen. Dit komt omdat informatie over Meerinzicht niet altijd aansluit bij de wensen van de gemeenten. Ook hebben de gemeenten weinig concrete doelen meegegeven waar Meerinzicht naartoe moet werken. De rekenkamercommissies adviseren de drie gemeenteraden om met elkaar af te spreken welke informatie zij nodig hebben om te sturen.

LOPENDE ONDERZOEKEN IN 2021 (AFRONDING IN 2022)

DIENSTVERLENING BOUWEN EN WONEN

Scherpenzeel

Wie wil bouwen, verbouwen of slopen krijgt te maken met regelgeving en voor bepaalde werkzaamheden is een omgevingsvergunning nodig. De afhandeling van deze vergunningen wordt in Scherpenzeel uitgevoerd door de Omgevingsdienst de Vallei. De gemeente Scherpenzeel is verantwoordelijk voor de regelgeving en de informatievoorziening daarover. Wanneer een vergunningsaanvraag afgewezen wordt en een aanvrager het er niet mee eens is, dan kan bezwaar worden gemaakt. In het onderzoek is gekeken naar de informatievoorziening en het proces van aanvraag en afhandeling van vergunningen en bezwaarschriften. Begin 2022 wordt het onderzoek afgerond.

UITBESTEDEN ONDERZOEKEN EN (BELEIDS)OPDRACHTEN

Barneveld

Dit onderzoek wordt uitgevoerd op verzoek van de auditcommissie van Barneveld. Zij willen weten of de gemeente voldoende efficiënt omgaat met het uitbesteden van onderzoeken en (beleids)opdrachten. De rekenkamercommissie wil door middel van het onderzoek inzicht geven in het aantal en het soort uitbestede onderzoeken en (beleids)opdrachten, de achterliggende overwegingen daarbij en de sturing daarop.

REGIONAAL INKOOP- EN SUBSIDIEBUREAU RISB

Bunschoten

Het regionaal Inkoop- en subsidiebureau verzorgt de inkoop van zorg en ondersteuning in het sociaal domein voor de gemeente Bunschoten en een aantal regiogemeenten. In het onderzoek wordt nagegaan of de huidige wijze van inkoop in het sociaal domein een effectieve en efficiënte bijdrage levert aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen van de gemeente Bunschoten. Daarnaast wil de rekenkamercommissie nagaan of er mogelijk leereffecten zijn voor college, raad en/of ambtelijke organisatie van de gemeente Bunschoten.

SCHULDHULPVERLENING DOOR REGIONALE SOCIALE DIENST (RSD)

Bunnik

Dit onderzoek naar schuldhulpverlening door de Regionale Sociale Dienst Kromme Rijn Heuvelrug voeren vier rekenkamercommissies gezamenlijk uit. Onze rekenkamercommissie doet mee omdat Bunnik ook werkzaamheden heeft uitbesteed aan de RSD. Dit onderzoek heeft tot doel inzicht te verkrijgen in de doeltreffendheid en doelmatigheid van de schuldhulpverlening door de RSD. Het belang van de inwoner staat daarbij centraal.

LEGESHEFFING

Nijkerk

Een lege is de vergoeding ('geld') die het gemeentebestuur vraagt in ruil voor individuele dienstverlening, bijvoorbeeld voor het behandelen van een aanvraag voor een paspoort/identiteitskaart of een evenementenvergunning. Het is wettelijk geregeld in de Gemeentewet dat gemeenten geen winst mogen maken op leges. Wel mogen de opbrengsten minder dan kostendekkend zijn, dan zullen de lasten uit andere inkomsten worden betaald. In het onderzoek gaat de rekenkamercommissie na in hoeverre de leges in Nijkerk kostendekkend zijn. De rekenkamercommissie wil inzicht geven in de verschillende aspecten van leges en de wijze waarop de tarieven worden berekend, of de gemeente voldoet aan de regels en hoe toezicht en controle plaatsvindt.

AFVALBELEID

Nijkerk

Dit onderzoek wordt uitgevoerd op verzoek van de auditcommissie van Nijkerk. De rekenkamercommissie gaat na wat de effecten zijn van het afvalbeleid in Nijkerk, zowel kwantitatief (omvang afvalstromen) als kwalitatief (kwaliteit van de afvalscheiding). Met dit onderzoek wil de rekenkamercommissie ook aanbevelingen doen voor een verdere verbetering van de effectiviteit van het beleid en de kwaliteit van de gescheiden ingezamelde afval- en grondstoffen.

BELASTINGSAMENWERKING WOUDENBERG – SCHERPENZEEL

Woudenberg

Vanaf 2011 werken de gemeenten Woudenberg en Scherpenzeel samen op het gebied van de WOZ belastingen. In 2018 zijn beide gemeenten gaan onderzoeken of samenwerking met de gemeente Veenendaal mogelijk is. Tijdens deze fase bleek dat de belastingadministratie niet op orde was en dat de belastingheffing in Woudenberg niet of niet juist heeft plaatsgevonden. Op verzoek van de raad van Woudenberg gaat de rekenkamercommissie in dit onderzoek na wat er mis is gegaan bij de uitvoering van de belastingtaken en welke lessen de gemeente Woudenberg hieruit heeft geleerd.

LANDELIJK DOE MEE ONDERZOEK NAAR DE WET OPENBAARHEID VAN BESTUUR (WOB)

Barneveld, Bunnik, Bunschoten, Nijkerk, Scherpenzeel, Woudenberg

Dit onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van de overkoepelende vereniging van rekenkamers en rekenkamercommissies (NVR). Zo'n 93 rekenkamers en rekenkamercommissies doen mee met dit onderzoek. In het onderzoek wordt gekeken hoe gemeenten Wob-verzoeken afhandelen en hoe ze daarover verantwoorden. De rekenkamercommissie doet mee met dit onderzoek voor zes gemeenten t.w. Barneveld, Bunnik, Bunschoten, Nijkerk, Scherpenzeel en Woudenberg.

DOORWERKINGSONDERZOEK RISICOMANAGEMENT SOCIAAL DOMEIN

Barneveld

In 2017 heeft de rekenkamercommissie onderzocht of de gemeente de risico's van de beleidsdoelen in het sociaal domein in beeld heeft en of de gemeente de nodige maatregelen heeft getroffen om deze risico's te beheersen. In het doorwerkingsonderzoek kijkt de rekenkamercommissie of en hoe de aanbevelingen uit het onderzoek uit 2017 zijn opgevolgd.

Op verzoek van de gemeente Barneveld is het onderzoek uitgesteld, omdat de gemeente wilde wachten op de resultaten van een onderzoek van de VNG. Eind 2021 waren deze resultaten beschikbaar en is het doorwerkingsonderzoek gestart.

DOORWERKINGSONDERZOEK BETAALBARE NIEUWBOUWWONINGEN VOOR STARTERS

Bunschoten

In dit doorwerkingsonderzoek gaat de rekenkamercommissie na hoe de aanbevelingen uit het onderzoek van 2017 zijn geïmplementeerd. De aanbevelingen waren er met name op gericht om de informatie aan de gemeenteraad over de voortgang van het woonbeleid te verbeteren.

DOORWERKINGSONDERZOEK KWALITEIT BELEIDSINFORMATIE

Leusden

Dit onderzoek zou oorspronkelijk al uitgevoerd worden in 2020, maar op verzoek van de gemeente Leusden is de start doorgeschoven naar de tweede helft van 2021. In het onderzoek wordt nagegaan hoe de aanbevelingen uit 2016 om de kwaliteit van de beleidsinformatie te verbeteren zijn opgevolgd.

3.3 BEKENDHEID VAN DE REKENKAMERCOMMISSIE

De rekenkamercommissie wil over haar activiteiten bekendheid geven aan de gemeenteraden, de gemeentelijke organisaties, maatschappelijke organisaties in de gemeenten, maar ook de inwoners. In 2021 hebben we de publiciteit gezocht door:

- het opstellen van persberichten voor de lokale media bij aanvang van een onderzoek en bij het openbaar maken van een rapport;
- het versturen van een nieuwsbrief (in november) aan de raden, colleges en gemeentelijke organisaties om hen te informeren over de onderzoeken bij de negen gemeenten en over de voortgang van de werkzaamheden;
- het plaatsen van de onderzoeksrapporten, persberichten en de nieuwsbrief op de website www.rkvalleienveluwerand.nl en op LinkedIn. Uiteraard sturen wij de onderzoeksrapporten, zodra ze gereed zijn, ook naar de betreffende gemeenteraden, colleges en andere betrokkenen;
- het opstellen, publiceren en verspreiden van het jaarplan en jaarverslag van de rekenkamercommissie;
- het plaatsen van rapporten op de website van de landelijke vereniging van rekenkamers, de NVRK.

3.4 OVERIGE ACTIVITEITEN

NIEUWE REKENKAMERLEDEN

In december 2020 is gestart met de werving van twee nieuwe leden. De benoemingstermijn van Joost Scheltinga en Ine van de Vlierd liepen per september 2020 af. In de hoop dat de sollicitatieronde voor twee nieuwe leden fysiek plaats zou kunnen vinden is de werving met een paar maanden uitgesteld. Toen eind 2020 bleek dat er nog geen zicht was op verruiming van de coronamaatregelen en fysieke sollicitatiegesprekken voorlopig niet konden plaatsvinden is besloten om de werving toch te starten. Dit heeft geresulteerd in de benoeming van de twee nieuwe leden Jolanda Versteegh en Jan Doorakkers. Alle gemeenteraden hebben ingestemd met hun benoeming. Zij zijn vervolgens benoemd en beëdigd tijdens de gemeenteraadsvergadering van Barneveld op 21 april 2021.

VERGADERINGEN REKENKAMERCOMMISSIE

De rekenkamercommissie heeft in 2021 zes keer vergaderd, één keer fysiek en vijf keer digitaal vanwege de coronamaatregelen. Deze vergaderingen gaan voornamelijk over de onderzoeken die plaatsvinden. Ook de onderwerpkeuze per gemeente vindt plaats tijdens die vergaderingen.

VERGADERINGEN BIJ DE NEGEN GEMEENTEN

In 2021 zijn de leden van de rekenkamercommissie aanwezig geweest bij de diverse vergaderingen van de auditcommissies en begeleidingscommissies van de gemeenten. Ook bij de behandeling van de onderzoeksrapporten door de raad(-scommissies) zijn namens de rekenkamercommissie de voorzitter, en/of één van de leden (de onderzoekskoördinator) en één secretaris/onderzoeker aanwezig geweest. Vanwege de coronamaatregelen gebeurde dit vaak digitaal.

GRIFFIERSOVERLEG

In oktober heeft een gezamenlijk overleg plaatsgevonden met de voorzitter, leden en secretarissen van de rekenkamercommissie en de griffiers van de deelnemende gemeenten. Dit overleg vindt eenmaal per jaar plaats en dan wordt er gesproken over typen onderzoeken, de voortzetting van de samenwerkingsovereenkomst en werkprocedures.

VOLGEN LANDELIJKE ONTWIKKELINGEN

De secretarissen, de voorzitter en de leden volgen landelijke ontwikkelingen op het gebied van rekenkamer(onderzoek). De secretarissen onderhouden daarnaast collegiale contacten met andere rekenkamercommissies en de landelijke kring van secretarissen van de NVRR (Nederlandse Vereniging van Rekenkamer en Rekenkamercommissies) om ervaringen uit te wisselen en relevante ontwikkelingen te volgen.

EVALUATIE VAN ONDERZOEK

Om de kwaliteit van de rekenkamercommissie te waarborgen voert de rekenkamercommissie evaluaties van haar onderzoeksprocessen en de doorwerking van haar onderzoeken uit:

- De rekenkamercommissie evalueert na afronding van een onderzoek het verloop en resultaat van het onderzoek met de gemeente, via een evaluatieformulier of via een evaluatiegesprek met één of meerdere personen van de gemeente die nauw betrokken zijn geweest bij het onderzoek. De wijze van evaluatie is afhankelijk van de situatie en de wens van de gemeente. Het onderzoeksteam van de rekenkamercommissie vult bovendien een intern evaluatieformulier in. Verbeterpunten naar aanleiding hiervan worden verwerkt in het onderzoeksprotocol van de rekenkamercommissie en/of in de checklist onderzoek (werkdocument van de secretarissen).
- Ongeveer drie jaar na het uitbrengen van een onderzoeksrapport doet de rekenkamercommissie in principe een doorwerkingsonderzoek, mede om de effectiviteit van de eigen aanbevelingen te meten.

4. WAT HEEFT DAT GEKOST?

In de samenwerkingsovereenkomst hebben de negen raden afspraken vastgelegd over de kosten van de rekenkamercommissie.

Op basis hiervan golden voor 2021 de volgende bedragen ¹:

- De bijdrage per gemeente bedroeg € 1,09 per inwoner.
- De voorzitter en de leden ontvingen een bruto urenvergoeding van € 55,15 per daadwerkelijk ingezet uur.
- De voorzitter en de leden ontvingen een reiskostenvergoeding van € 0,19 per km (reistijd wordt niet vergoed).
- De voorzitter ontving een vaste jaarlijkse vergoeding van € 1.102,- naast de vergoeding voor werkelijk ingezette uren.

Op basis van de samenwerkingsovereenkomst geldt een streven om minimaal 70% van het budget in te zetten voor onderzoek. In de samenwerkingsovereenkomst is vastgelegd dat elke gemeente over een periode van drie jaar een inzet voor onderzoek dient te ontvangen, gelijk aan haar eigen financiële bijdrage.

¹ In de samenwerkingsovereenkomst is vastgelegd dat de gemeentelijke bijdrage per inwoner, de uurvergoeding van de leden en de voorzitter en de vaste jaarlijkse vergoeding van de voorzitter vanaf 1 januari 2015 jaarlijks geïndexeerd zullen worden op basis van de prijsmutatie Bruto Binnenlands Product (pBBP) volgens de meicirculaire van het ministerie van Binnenlandse Zaken van het voorafgaande jaar.

4.1 TOTALE BATEN

De baten van de rekenkamercommissie in 2021 bestonden uit een bijdrage van € 1,09 per inwoner van alle deelnemende gemeenten. De begroting ging uit van een geschat budget van € 243.101,-. Dit was gebaseerd op een inschatting van het totale aantal inwoners per 1 januari 2021. Op basis van het werkelijke aantal inwoners per gemeente bedraagt het totale budget € 243.838.

TABEL 1 BIJDRAGE PER GEMEENTE 2021 ²

GEMEENTE	BEGROOT	WERKELIJK
	(€ 1,09 per inwoner)	(€ 1,09 per inwoner)
Barneveld	€ 65.157	€ 65.392
Bunnik	€ 16.725	€ 16.726
Bunschoten	€ 23.981	€ 24.006
Leusden	€ 33.230	€ 33.289
Nijkerk	€ 47.423	€ 47.522
Renswoude	€ 6.028	€ 6.057
Scherpenzeel	€ 10.959	€ 11.041
Woudenberg	€ 14.801	€ 14.860
Zeewolde	€ 24.798	€ 24.946
Totaal	€ 243.101	€ 243.838

² Vanwege afrondingsverschillen kunnen de tellingen in de tabellen 1 t/m 5 iets afwijken.

4.2 TOTALE INKOMSTEN EN KOSTEN PER KOSTENSOORT

De kosten van de rekenkamercommissie zijn te verdelen in kosten voor de secretaris/onderzoekers, kosten voor de voorzitter en leden, externe inhuur en overige kosten. In tabel 3 en de toelichting daaronder is dit verder uitgewerkt.

TABEL 2:
TOTALE INKOMSTEN EN KOSTEN PER KOSTENSOORT 2020 (WERKELIJK) EN 2021 (BEGROOT EN WERKELIJK)

KOSTENSOORT	WERKELIJK 2020	BEGROOT 2021	WERKELIJK 2021
Twee secretaris/onderzoekers	€ 147.880	€ 174.000	€ 168.052
salaris + sociale lasten	€ 98.587	€ 116.000	€ 114.536
opslag 50% (huisvesting e.d.)	€ 49.293	€ 58.000	€ 53.516
Besteed aan			
onderzoek	€ 104.010	€ 121.800	€ 130.384
secretaris	€ 43.870	€ 52.200	€ 37.668
Rekenkamercommissie (voorzitter + leden) + Externe inhuur	€ 73.323	€ 76.102	€ 85.978
Vaste vergoeding voorzitter	€ 1.083	€ 1.102	€ 1.102
Vergaderkosten (rekenkamercommissie, auditcommissies, afstemmingsoverleggen, e.d.)	€ 13.074	€ 15.000	€ 16.204
Onderzoekskosten leden rekenkamercommissie	€ 28.799	€ 20.000	€ 22.901
Onderzoekskosten externe inhuur	€ 30.367	€ 40.000	€ 45.771
Overige			
(website, drukwerk, verzekering, reiskosten, etc)	€ 4.098	€ 4.000	€ 3.322
Totaal kosten	€ 225.301	€ 254.102	€ 257.352
Totaal inkomsten	€ 236.530	€ 243.101	€ 243.838
Tekort (-)/ Overschot (+)	€ 11.229	€ -11.001	€ -13.513

KOSTEN VOOR TWEE SECRETARIS/ONDERZOEKERS

Dit zijn de kosten voor in totaal 1,2 fte (43 uur per week). Deze zijn te verdelen in kosten voor onderzoek en kosten voor secretariswerkzaamheden. In het salaris zitten de kosten verwerkt van sociale lasten en een opslag van 50% voor overhead (o.a. werkplek, administratie, ICT) voor de gemeente Barneveld. De kosten voor onderzoek bedragen € 96,94 per uur (dit tarief is inclusief overhead) en deze zijn doorberekend naar de gemeenten op basis van werkelijk bestede tijd. De kosten van de twee secretaris/onderzoekers waren in 2021 hoger dan in 2020 doordat er een aantal maanden in 2020 een vacature is geweest.

KOSTEN VOOR DE VOORZITTER EN DE LEDEN VAN DE REKENKAMERCOMMISSIE + EXTERNE INHUUR

Deze kosten bestaan uit een vaste vergoeding voor de voorzitter, vergaderkosten van de leden, kosten voor directe inzet van de leden voor onderzoek en kosten voor inhuur van externen. Uit de tabel blijkt dat met name de externe onderzoekskosten wat hoger waren dan gepland, en ook hoger dan in 2019. Dit wordt met name veroorzaakt doordat wij mee hebben gedaan aan extern uitgevoerde onderzoek van andere rekenkamercommissies, zoals het onderzoek naar Meerinzicht in Zeewolde en het onderzoek naar de Wet Openbaarheid van Bestuur in zes gemeenten. Verder zijn de vergaderkosten in 2021 wat toegenomen ten opzichte van 2020 als gevolg van de extra inzet van de leden voor de werving en selectie van twee nieuwe leden.

OVERIGE KOSTEN

Deze overige kosten betreffen o.a. reiskosten, uitgaven voor verzekeringen, drukwerk en onderhoud van de website.

4.3 KOSTEN PER GEMEENTE

De kosten van de rekenkamercommissie zijn te verdelen in kosten voor onderzoek en overige (indirecte) kosten. De kosten worden als volgt verdeeld over de gemeenten:

TABEL 3: KOSTEN PER GEMEENTE 2021

GEMEENTE	KOSTEN ONDERZOEK	OVERIGE KOSTEN		TOTAAL
	secretaris/ onderzoekers	voorzitter en leden + externe inhuur	Naar rato verdeeld naar inwonersaantal	
Barneveld	€ 18.104	€ 15.062	€ 15.634	€ 48.799
Bunnik	€ 4.265	€ 2.455	€ 3.999	€ 10.719
Bunschoten	€ 13.232	€ 12.702	€ 5.739	€ 31.673
Leusden	€ 2.642	€ 1.389	€ 7.958	€ 11.989
Nijkerk	€ 34.389	€ 12.861	€ 11.361	€ 58.612
Renswoude	€ 679	€ 88	€ 1.448	€ 2.214
Scherpenzeel	€ 23.823	€ 2.735	€ 2.640	€ 29.197
Woudenberg	€ 12.311	€ 3.921	€ 3.553	€ 19.785
Zeewolde	€ 20.939	€ 17.461	€ 5.964	€ 44.364
Totaal	€ 130.384	€ 68.672	€ 58.296	€ 257.352

KOSTEN VOOR ONDERZOEK

De onderzoekskosten zijn direct gerelateerd aan concrete onderzoeksactiviteiten en zijn verdeeld over de gemeenten naar werkelijk daarvoor gemaakte uren. De onderzoekskosten bestaan uit uren gemaakt door de secretaris/onderzoekers, de voorzitter en

leden van de rekenkamercommissie en externe inhuur. Daarnaast zijn er in geringe mate ook algemene onderzoekuren, die niet direct gerelateerd zijn aan een bepaald onderzoek, deze worden naar rato verdeeld over de gemeenten.

OVERIGE KOSTEN (INDIRECTE, NIET ONDERZOEKSKOSTEN)

De overige kosten worden verdeeld over de gemeenten naar rato van het aantal inwoners. Het gaat hierbij om de kosten voor de volgende activiteiten:

- vergaderingen van de rekenkamercommissie (gaan hoofdzakelijk over de onderzoeken, maar worden toch tot de indirecte uren gerekend), zie tabel 2;
- het opstellen van het jaarplan en het jaarverslag van de rekenkamercommissie;
- het uitvoeren van de administratie en financiën van de rekenkamercommissie;
- inzet van de voorzitter in zijn rol als leidinggevende van secretaris/onderzoekers;
- de communicatie met de gemeenten over jaarplan, jaarverslag, nieuwsbrief, LinkedIn, e.d.;
- de vaste jaarlijkse vergoeding voor de voorzitter;
- reiskosten van de leden en de voorzitter van de rekenkamercommissie;
- het volgen van gemeentelijke ontwikkelingen;
- het inventariseren van onderzoeksonderwerpen bij de gemeenteraden;
- afstemming met delegaties van de verschillende raden en de aanwezigheid bij vergaderingen van bijvoorbeeld auditcommissies, raadscommissies en begeleidingscommissies;
- werving- en selectieprocedures wanneer dat aan de orde is.

Op basis van de samenwerkingsovereenkomst geldt een streven om minimaal 70% van het budget in te zetten voor onderzoek. In 2021 heeft de rekenkamercommissie in totaal 77% van haar uitgaven direct besteed aan onderzoek (€ 199.056,- van de totale uitgaven van € 257.352).

4.4 OVERSCHRIJDING OF ONDERSCHRIJDING PER GEMEENTE

Zoals eerder al opgemerkt mag de rekenkamercommissie budget overhevelen naar een volgend jaar (tot een maximum van de helft van het jaarbudget). In de samenwerkingsovereenkomst is vastgelegd dat elke gemeente over een periode van drie jaar een inzet voor onderzoek dient te ontvangen, gelijk aan haar eigen financiële bijdrage voor onderzoek (ongeveer 70% van de totale financiële bijdrage).

Tabel 4 vergelijkt de bijdrage per gemeente voor 2021 met de kosten die de rekenkamercommissie per gemeente gemaakt heeft. Zo wordt inzichtelijk welke gemeenten over 2020 een overschrijding hebben en welke gemeenten een onderschrijding. De overschrijdingen en onderschrijdingen per gemeente worden verrekend met de voorzieningen per gemeente aan het begin van het jaar. Zie hiervoor paragraaf 4.5.

TABEL 4 OVERSCHOT OF TEKORT PER GEMEENTE 2021

GEMEENTE	BIJDRAGE OVER 2021	TOTALE KOSTEN 2021	OVERSCHOT OF TEKORT OVER 2021
Barneveld	€ 65.392	€ 48.799	€ 16.593
Bunnik	€ 16.726	€ 10.719	€ 6.007
Bunschoten	€ 24.006	€ 31.673	-€ 7.667
Leusden	€ 33.289	€ 11.989	€ 21.300
Nijkerk	€ 47.522	€ 58.612	-€ 11.090
Renswoude	€ 6.057	€ 2.214	€ 3.843
Scherpenzeel	€ 11.041	€ 29.197	-€ 18.157
Woudenberg	€ 14.860	€ 19.785	-€ 4.925
Zeewolde	€ 24.946	€ 44.364	-€ 19.418
Totaal	€ 243.838	€ 257.352	-€ 13.513

Voor de gemeenten Bunschoten, Nijkerk, Scherpenzeel, Woudenberg en Zeewolde waren de kosten per gemeente groter dan de bijdrage. Voor deze gemeenten zijn daarom middelen onttrokken aan de voorziening (opgebouwde reserve) van die gemeente bij de rekenkamercommissie. Voor de gemeenten Barneveld, Bunnik, Leusden en Renswoude waren de uitgaven van de rekenkamercommissie lager dan de bijdrage per gemeente. Voor deze gemeenten is het overschot toegevoegd aan de voorziening die de rekenkamercommissie per gemeente bijhoudt (zie tabel 5).

4.5 VOORZIENING

TOTALE VOORZIENING

Het budget voor 2021 op basis van het werkelijke aantal inwoners per 1 januari 2021 bedroeg € 243.838. De rekenkamercommissie heeft in 2022 in totaal € 257.352 uitgegeven. Eind 2020 bedroeg de totale voorziening van de rekenkamercommissie voor de negen gemeenten € 87.531. De overschrijding uit 2021 van € 13.513 komt ten laste van de reserves. De totale voorziening per 31 december 2021 bedraagt daarmee € 74.018 (zie tabel 6).

VOORZIENING PER GEMEENTE

Een overzicht van de voorzieningen verdeeld over de gemeenten staat in tabel 5. Bij het opstellen van het onderzoeksprogramma van de rekenkamercommissie voor 2022 is rekening gehouden met de omvang van de verwachte voorziening per gemeente.

TABEL 5 OVERZICHT TOTALE VOORZIENING REKENKAMERCOMMISSIE

GEMEENTE	VOORZIENINGEN PER 31/12/2020	OVERSCHOT OF TEKORT OVER 2021	VOORZIENING PER 31/12/2021
Barneveld	€ 32.286	€ 16.593	€ 48.879
Bunnik	-€ 8.752	€ 6.007	-€ 2.745
Bunschoten	€ 15.945	-€ 7.667	€ 8.278
Leusden	€ 3.566	€ 21.300	€ 24.866
Nijkerk	€ 13.918	-€ 11.090	€ 2.828
Renswoude	€ 5.764	€ 3.843	€ 9.607
Scherpenzeel	€ 13.219	-€ 18.157	-€ 4.938
Woudenberg	€ 16.262	-€ 4.925	€ 11.337
Zeewolde	-€ 4.677	-€ 19.418	-€ 24.095
Totaal	€ 87.531	-€ 13.513	€ 74.018

BIJLAGE I

NEVENACTIVITEITEN LEDEN REKENKAMERCOMMISSIE

Deze bijlage bevat een overzicht van de beroepsmatige - en nevenactiviteiten van de voorzitter en de leden van de rekenkamercommissie op 31 december 2021 - naast de activiteiten die zij verrichten voor de rekenkamercommissie.

OVERZICHT VAN BEROEPSMATIGE - EN NEVENACTIVITEITEN

NAAM	FUNCTIES	BEZOLDIGD
J. van Zomeren (voorzitter)	Lid, vice-voorzitter RvT Stichting Kasteel Amerongen	Nee
	Projectadviseur "Srebrenica Genocide"-tentoonstelling	Nee
	Ambassadeur Euregio Rijn-Waal, Kleve	Nee
	Voorzitter Nederlandse Federatie van Vrienden van Musea	Nee
M. Pen (lid/plaatsvervangend voorzitter)	Hoofd onderzoekbeleid bij de Universiteit Utrecht	Ja
H.M. ter Beek (lid)	Eigenaar-adviseur van Bureau voor Economische Argumentatie (BEA)	Ja
	Penningmeester Stichting Vrienden van Sint Ansfridus	Nee
J.C.T.M. Doorakkers (lid)	Directeur Doorakkers-Advies	Ja
	Voorzitter Raad van Commissarissen Bedrijvencentra Utrecht	Ja
	Lid bestuur Stichting Wittevrouwen Bolwerk	Ja
	Lid bestuur Stichting Vondellaan	Ja
	Docent bij Stichting Clok	Ja
J.T. Versteegh (lid)	Lid van raad van commissarissen ExpertCare	Ja
	Lid van raad van toezicht J.T.V. Tandzorg for kids	Ja
	Lid van raad van toezicht Sovee	Nee
	Lid rekenkamer gemeente Vijfheerenlanden	Ja

COLOFON

Dit jaarverslag is een uitgave van Rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand, maart 2022

www.rkvalleienveluwerand.nl

info@rkvalleienveluwerand.nl